

LÄÄKÄRITKÖ OSAKEYHTIÖITÄ?

Eduskunnan puhemies Sauli Niinistö toi vähän aikaa sitten julki huolensa siitä, että lääkärit alkavat toimia osakeyhtiöinä. Sama huoli näkyi vähän aikaisemmin professori Heikki Niskankankaan kirjoituksessa Helsingin Sanomissa. Kumpikin mielipiteensä esittänyt ajatteli näki syyksi tälle kehitykselle verotuksen. Pääsyy lääkäreiden osakeyhtiöitymiseen on varmaankin verotus, mutta asia kaipaa hieman tarkennusta.

Verovapaa osinko monille vain haave

Julkiisuuteen saatetuista kirjoituksista on syntynyt käsitys, että jokainen osakeyhtiöksi muuttuva lääkäri saa heti verovapaata tuloa vuodessa 90 000 euroa. Tämä ei pidä paikkaansa. Osakeyhtiöstä on mahdollista nostaa verovapaata tuloa vuodessa osinkona enintään 90 000 euroa, mutta tämä edellyttää yhtiöltä miljoonan euron suuruista nettovarallisuutta. Verovapaa osinko on 9 prosenttia nettovaraille eli määrälle, joka saadaan, kun yhtiön varoista vähennetään velat. Mikäli nettovarot ovat esimerkiksi 50 000 euroa, verovapaa osinko on enintään 4 500 euroa. Tämän ylittävistä määrät verotetaan 70 prosenttia ansiotulona, mikä merkitsee käytännössä pahimmillaan lähes 40 prosentin suuruista veroa, joka tulee jo yhtiön maksaman 26 prosentin suuruisen veron päälle.

Lääkäriin mahdollisuus saada verovapaata tuloa osakeyhtiöstään perustuu yhtiön nettovarallisuuteen. Ainakin toimintaa käynnistettäessä nettovarot ovat pitkään hyvin pienet. Yhtiö perustetaan usein minimiosakepääomalla, joka on tänään 2 500 euroa. Keskimääräisellä lääkärin palkalla (6 000 euroa/kuukausi) nettovarallisuutta ehtii teoriassa karttua vuodessa vähän yli 70 000 euroa, mikäli palkka laskutetaan kokonaan yhtiölle ja yhtiöllä ei ole mitään kuluja. Kun lääkärinkin täytyy elää, hän joutuu nostamaan voiton itselleen. Jos oletetaan, että yhtiön verotettava tulo on lääkärin palkan suuruinen, yhtiö maksaa tästä tuloveroa 18 200 euroa, mikä pienentää yhtiön nettovarallisuutta samalla määrällä. Näillä luvuilla laskettuna lääkäri saa yhtiöstään verovapaata tuloa vajaat 5 000 euroa. Loppuosasta osinkoa hän joutuu maksamaan ansiotuloveroa vuoden 2008 keskimääräisillä veroperusteilla noin 16 000 euroa.

Palkkavero usein edullisempi

Lääkäri ja hänen omistansa yhtiö maksavat tällöin tuloveroa yhteensä 34 200 euroa. Tämä on noin 49 prosenttia tulon (palkan) määrästä. Mikä olisi ollut vero, jos lääkäri olisi ottanut palkan palkkana eikä yhtiön tulona? Vuoden 2008 veroperusteilla palkasta olisi mennyt tuloveroa (ilman vähennyksiä) noin 27 000 euroa, jolloin veroaste jää noin 38 prosenttiin. Saman tulon kierrättäminen yhtiön kautta johti 49 prosentin verotasoon. Osakeyhtiöksi muuttuminen ei näillä luvuilla siis ollut verotuksellisesti perusteltua.

Edellä ollut esimerkki kuvaa suhteellisen hyvin keskivertolääkärin tilannetta. Olennaista tällöin on se, että nettovarot ovat vähäiset, koska yhtiön saamat tulot on nostettava vuosittain elämistä varten. Tilanne muuttuu erilaiseksi, jos yhtiön nettovarallisuutta pystytään nopeasti kasvattamaan. Mikäli esimerkin tilanteessa nettovarot olisivat miljoona euroa, lääkäri saisi koko osingon verovapaana tulona, jolloin kokonaisverotaso jäisi 26 prosentin tasolle. On syytä huomata, että miljoonan euron nettovarallisuuden kerryttäminen on valtaosalle lääkäreitä täysin utopistinen ajatus.

Suurelle osalle lääkäreitä osakeyhtiö ei näyttäisi olevan verotuksellisesti nerokas ratkaisu. Palkkatyön ja yrittäjänä toimivan lääkärin välillä on muitakin eroja kuin verotus. Yrittäjä joutuu maksamaan itse omat eläkevakuutusmaksunsa (YEL), kun palkkasuhteessa toimiva lääkäri maksaa

vain pienen osan eläkkeensä rahoittamisesta. Omassa yhtiössä ei tunneta palkallisia kesälomia ja vastaavia. Yrittäjän sosiaaliturva on tunnetusti heikompi kuin palkansaajan.

Marginaaliverot ongelman syinä

Lääkäriyhtiöitä on syntynyt ja tulee syntymään lisää. Monesti olisi paikallaan kysyä, onko yhtiön perustaminen edes verotuksellisesti mielekästä. Lääkärin toimimista osakeyhtiönä on vaikeata kieltää, ellei samalla kielletä konsulttien, insinöörien, arkkitehtien, asianajajien ja muiden ammatinharjoittajien toimimista osakeyhtiön muodossa.

Kaikesta huolimatta verojärjestelmän tulisi olla sellainen, että esimerkiksi juuri lääkärin ei tarvitsisi toimia keinotekoisesti osakeyhtiönä. Tehokkain tapa poistaa tarve yhtiöityä on korkeiden marginaaliverojen leikkaaminen. Tällä tiellä tulisi edetä, ja mieluummin nopeaan kuin laiskaan tahtiin. Tässä yhteydessä tulisi myös kiihkottomasti selvittää, mitä mahdollisuuksia tasavero voisi yhtenä vaihtoehtona tarjota.

Pauli K Mattila
varatoimitusjohtaja
Keskuskauppakamari